

Riktlinjer för VFU 5 – verksamhetsförlagd utbildning

Poäng: 6 hp VFU inom ramen för 30 hp

Kurs: Naturorienterande ämnen och teknik för grundlärare åk F-3 (30 hp)

Kursplan: NA4028, ht24

VI-dagar HT 2024: 17-18/9, 21-22/10

VFU-period HT 2024: v. 46-49

VFU-ansvarig i kursen: Annika Forsler

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att förankra lärarutbildningen i konkreta och praktiska erfarenheter av undervisning och lärande. Målet är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen, mellan teori och praktik. Reflektionen och diskussionen tillsammans med lärarna i verksamheterna är viktiga komponenter för att studenterna ska kunna sätta sig in i och förstå komplexiteten i läraryrket.

VFU-guiden

Välkommen till VFU-delen i *NO/teknikkursen*!

Inom VFU:n knyts verksamhetsperspektivet och läraruppdraget samman med de teoretiska perspektiv du får med från Högskolan via föreläsningar, seminarium/workshops och litteraturen.

Denna femte VFU:n ligger inom NO/Tk och där kommer även fokus ligga när det gäller kursens uppgifter. Under dessa fyra veckor kommer du utöver NO/Tk även undervisa i de ämnen du har läst tidigare; svenska, engelska och matematik. Tänk ämnesövergripande.

I denna VFU är det ett skarpare läge än vid förra VFU:n. Efter denna termin har du en kortare VFU-period och sen är det slut-VFU. Så nu gäller det att du, om inte helt, så i alla fall nästan, befinner dig i högerkolumnen i progressionsmatrisen. Progressionsmatrisen har du alltid med dig som papper eller digitalt. Se de specifika kursmålen längre fram i dokumentet och ta också fram progressionsmatrisen för att kunna visualisera din progression.

Läs igenom VFU-guiden. Du som student ansvarar för att ha med dig VFU-uppgifter, bedömningsrapport och ditt personliga mål till din handledare. Du visar också dina tidigare omdömen för VFU-handledaren. Du ska undervisa så mycket som möjligt. Träna och utmana dig själv, och inte minst, våga misslyckas för att kunna utveckla din undervisningsförmåga.

Nu handlar det om att utmana dig själv, vara modig, planera och undervisa så mycket du får. Träna inte på sådant som du redan kan, i stället tränar du på sådant som du känner dig osäker på. Det är så du sedan kommer att arbeta med eleverna, att försöka motivera dem att utmana sig själva i lärandet. Det är viktigt att ständigt reflektera över ledarskap, relationsbyggande och dina ämneskunskaper i relation till yrkesrollen. Om du t.ex. känner dig osäker på hur du ska förmedla ett undervisningsinnehåll så be att få hålla i många genomgångar. Om du känner dig osäker på hur man strukturerar text och bild på tavlan och via projektor, så arbeta med det. Om du känner dig osäker på hur du kan hjälpa elever hantera kamratrelationer så var ute mycket på rasterna och umgås och lyssna på eleverna. Detta kan vara en utmaning som har med ditt personliga mål att göra. Du skriver alltid periodens personliga mål överst i bedömningsrapporten. Det är ofta så att det personliga målet tar avstamp i något du hade i formativ-rutan efter förra VFU:n.

När du inte undervisar så observerar du. Du kan besöka en närliggande verksamhet, prata med rektorn etc. Försök att möta så många olika delar av lärarprofessionen som möjligt.

Inför och under VFU

Under första VI-dagarna (senast) ska du i samråd med din handledare bestämma ett temaområde inom NO/Tk som du ska undervisa om under VFU. Detta blir sedan underlag för att skapa CoRe kring undervisningstemat samt lektionsupplägg under pass på högskolan. Inför VFU:n ska du skriva fram ditt personliga mål (uppgift 2 i sammanfattningen nedan) och när du börjar din VFU ska du samtala om detta med din handledare, som också ger respons på ditt mål. Under andra VI-dagarna genomför du någon form av kartläggning av några elever i årskursen som du skall undervisa på VFU:n. Genom denna kartläggning skapas en bild av elevernas förkunskaper inom ämnesområdet som du skall undervisa om under VFU:n. Detta utgör underlag för vidare utveckling av din CoRe och lektionsplanering. För din handledare visar du din CoRe samt din påbörjade lektionsplanering kopplat till den undervisning som du ska hålla i under VFU:n. Beskriv CoRe och den ämnesdidaktiska processen den innefattar.

När VFU-perioden startar ska du i samråd med din handledare och utifrån din påbörjade planering göra klart planeringen för detta undervisningsmoment och sedan också planera in återstående undervisning under VFU-perioden. Det är därför viktigt att du inte har undervisning de första dagarna på din VFU och att du också stämmer av med handledaren om det krävs särskilda anpassningar i klassen. Du ska förutom i NO/Tk även undervisa i ämnena svenska, engelska och matematik, vilket innebär att du måste återknyta till kurserna i svenska, engelska och matematik men du får gärna undervisa i andra ämnen. Du ska kunna genomföra undervisningsmoment under första veckan, för att utöka antal lektioner under kommande veckor.

Be din handledare filma sekvenser av din undervisning med MOSO. Exempelvis kan uppstart och avslut filmas för att sedan användas som utgångspunkt för reflektion och handledningssamtal.

Du ska ha minst fyra (4) handledningssamtal med din VFU-handledare och inför dessa ska du ha fyllt i dina reflektionsloggar, som ska användas som utgångspunkt för handledningssamtalen. Använd mallen för reflektionsloggar (finns i BB/på webbsidan) och skriv minst en logg per vecka, totalt minst fyra loggar (uppgift 3 i sammanfattningen). Efter handledningssamtalet fyller du i dina nya insikter i reflektionsloggen och använder sedan detta som underlag till kursens självreflektion. Tänk att du/studentkamrat kan ta bilder/filmsekvenser med MOSO och sedan gärna lyfta dessa med handledaren vid era samtal.

Du gör även reflektioner under VFU:n kring din undervisning kopplat till uppgiften ”Ämnesdidaktisk reflektion” som finns beskriven separat på Blackboard. Tänk på att göra reflektionsloggarna i förhållande till detta och fylla på delarna i uppgiften under VFU:ns gång för att underlätta din sammanställning när du är tillbaka från VFU:n.

Sammanfattning av VFU-uppgifter enligt ovan:

Uppgift 1: Ämnesdidaktisk planering kring temaområde i NO/Tk – underlag till undervisningsmoment.

Med CoRe som underlag och stöd för reflektion inför din undervisning samt kartläggning av elevernas förkunskaper skapar du ämnesdidaktisk planering för ett undervisningsområde som sedan ska genomföras i klassen. Tänk på att använda dina kunskaper om konstruktiv länkning för att skapa samband mellan mål, undervisning, elevuppgifter och bedömning. Du ska motivera dina ämnesdidaktiska och didaktiska val, och tänk på att använda dig av de ämnesdidaktiska principerna, kursens litteratur och ämnesdidaktisk litteratur från kursen. Viktigt att du tar ansvar för att handledaren förstår CoRe som verktyg.

Uppgift 2: Personligt mål

Formulera ett personligt mål för denna VFU-period. Skriv in ditt personliga mål överst i matrisen på bedömningsrapporten. Tala med handledaren om ditt mål.

Uppgift 3: Skriva reflektionsloggar inför och efter handledningssamtalen

Reflektera över din undervisning och ditt ledarskap. Utgå från kurslitteratur och teoretiska

modeller/perspektiv för att resonera och reflektera. Reflektera över ditt ledarskap i klassrummet och över din undervisning och andra arbetsuppgifter eller aktiviteter som du observerar eller aktivt deltar i under din VFU. Denna uppgift utgör sedan underlag för din självreflektion, som ska skrivas efter avslutad VFU, då du utgår från dina reflektionsloggar med handledaren. Med andra ord påbörjar du din självreflektion under din VFU och färdigställer den sedan när du avslutar din praktik. Dessutom blir VFU-loggarna underlag för vissa ämnesdidaktiska perspektiv som sammanställs i "Ämnesdidaktisk reflektion" i NO/Tk-kursen efter avslutad VFU.

Seminarier

Förseminarium 14 oktober. Ha din VFU-pärm till hands. Läs igenom VFU-guiden och se över bedömningskriterier och progressionsmatris.

Efterseminarium 9 december. Att ta med och skicka in inför seminariet:

- [Bedömningsrapport](#) som finns på VFU-sidan: hh.se/vfu OBS! Ta även kopia till dig själv och sätt i din VFU-pärm.
- Självvärdering (lämnas in via Blackboard på anvisad inlämningsplats senast 11/12)
- Övriga reflektioner + underlag från VFU som ska användas i uppgiften "Ämnesdidaktiska reflektion"

Om inte samtliga VFU-dagar är genomförda vid tidpunkten för seminariet ska du meddela VFU-ansvarig lärare om situationen. Omdömet lämnas in senare på servicecenter på högskolan, adresserat till VFU-ansvarig lärare och självreflektionen mailas sedan till VFU-ansvarig lärare.

Närvaro/Frånvaro

När det gäller närvaro på VFU är det övningskolans skolans start- och sluttid som gäller. Det är viktigt att du är närvarande alla dagar under din VFU. Om du blir sjuk måste du meddela din skola om att du inte kan komma. Skulle du vara frånvarande en eller flera dagar väntar du med att lämna in bedömningsrapporten tills samtliga dagar har tagits igen. Frånvaro tas alltid igen vid ett annat tillfälle. Vid längre frånvaro bör dagarna tas igen så sammanhängande som möjligt och i så nära anslutning som möjligt till den ordinarie VFU-perioden. Informera alltid VFU-ansvarig lärare i kursen om du inte har kunnat genomföra alla dagar inom ordinarie VFU-period.

Bedömning

Betyg för VFU-delen är Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd. Bedömningen grundar sig på din VFU-handledares bedömningsrapport, din självreflektion samt för- och efterseminarium. Målen som är särskilt knutna till VFU är:

- kommunicera med ett korrekt naturvetenskapligt och tekniskt ämnesspråk med eleverna i undervisningen
- formulera skriftliga planeringar i de ämnen undervisningen sker. Planeringarna utgår från elevgrupp och styrdokument, samt visar kopplingar mellan mål, undervisning och bedömning* med särskilt fokus på NO/teknikämnen.
- leda och organisera undervisning med tydlig struktur. Ledarskapet präglas av engagemang och relationsskapande.
- behärska och kommunicera på det naturvetenskapliga och tekniska ämnesspråket med eleverna i undervisningen.
- reflektera över egen och handledarens undervisning samt motivera egna didaktiska val (såväl ämnesdidaktiska som allmäntdidaktiska) med särskilt fokus på NO/teknikämnen.
- använda olika arbetsätt i syfte att skapa förutsättningar för lärande i undervisningsämnet, med särskilt fokus på NO/teknikämnen, där elever bekräftas, stöttas och utmanas.

- göra bedömningar, med särskilt fokus på NO/teknikämnen, återkoppla sin bedömning till eleverna samt använda resultaten i planering av kommande undervisning.
- tillämpa god yrkesetik och grundläggande värden från styrdokument i mötet med elever, kollegor och vårdnadshavare.

Målen ovan finns insprängda i bedömningsrapportens och progressionsmatrisens olika områden. Ta fram progressionsmatrisen och visualisera din väg mot högerkolumnen.

Tänk på:

Tänk på att när du ska göra VFU på en **ny** övningsskola ska du enligt skollagen (2010:800) visa ett utdrag ur belastningsregistret för skolans rektor. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm! Länk till Polisen finns på VFU-hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Om du har frågor gällande VFU:n så titta i första hand i VFU-guiden som du hittar på hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Din VFU-placering ser du i [VFU-portalen](#)

Planera VFU-perioden i god tid tillsammans med din VFU-handledare. Det är viktigt att du är närvarande alla dagar. Om du skulle vara frånvarande en eller flera dagar väntar du med att lämna in blanketten tills alla dagar tagits igen. Vid längre frånvaro är det viktigt att dagar tas igen så sammanhängande som möjligt.

OBS! Ämnesdidaktisk reflektion är en skriftlig inlämningsuppgift som bedöms separat från VFU:n. I denna uppgift reflekterar du över den genomförda undervisningen och argumenterar för dina didaktiska val utifrån den obligatoriska kurslitteraturen och vetenskapliga artiklar. Dessutom reflekterar du över undervisningen i förhållande till CoRe och den planering som föranledde undervisningen. Denna uppgift bedöms av lärare på högskolan enligt matrisen Naturvetenskapernas och teknikens didaktik.

Hoppas att du får en trevlig och lärorik VFU!

Annika Forsler

VFU-ansvarig

NA4028 HT 2024

Bilaga I Schema över den röda tråden mellan ämnesdidaktik – VI-dagar och VFU

Alla dessa moment är obligatoriska.

Seminarium 10/9 samt 16/9

Seminarium om VI-dagar, VFU-upplägg och rödtråd med moment i kursen. Läs igenom dokumenten om VI-dagar och VFU. Vilka funderingar har ni kring detta? Vi går igenom CoRe (Content Representation) och ämnesdidaktiskt projekt, och börjar förbereda inför VI-dagar och VFU.

Första VI-dagarna 17-18/9

Du bekantar dig med skolan och eleverna. Fundera över vilka förutsättningar som finns på skolan för att bedriva NO- och teknikundervisningen. Det är viktigt att du senast under dessa VI-dagar stämmer av med handledaren om ett lämpligt ”tema” inom NO/Tk som du ska undervisa om på VFU:n. Detta blir sedan underlag för att skapa CoRe kring undervisningstemat samt lektionsupplägg.

Workshop 23/9

Workshop kring CoRe. Du och dina studiekamrater utbyter erfarenheter med varandra för att skapa en CoRe som kan hjälpa er att få ihop pedagogiken och ämnesinnehållet under VFU.

Förseminarium VFU 14/10

Förbered dig genom att formulera eget/egna VFU-mål. Använd din senaste bedömningsrapport som referens. Läs igenom dokument om VI-dagar och VFU. Reflektera kring hur dessa hänger ihop och bildar underlag för VFU och uppgiften Ämnesdidaktisk reflektion.

Muntlig redovisning av artikel ”Elevuppfattningar”.

Workshop kring kartläggning elevuppfattningar och lektionsplaneringar till VFU. Dessa granskas och vi är varandras kritiska vänner.

Andra VI-dagarna 21-22/10

Du gör någon form av kartläggning av några elever i årskursen som du skall undervisa på VFU:n. Genom denna kartläggning skapas en bild av elevernas förkunskaper inom ämnesområdet som du skall undervisa om under VFU:n. Detta utgör underlag för vidare utveckling av din CoRe och lektionsplanering.

För din handledare visar du din CoRe samt din påbörjade lektionsplanering kopplat till den undervisning som du ska hålla i under VFU:n.

Seminarium inför VFU 30/10

Läs återigen igenom instruktionerna för VFU:n. Du ska på detta pass utbyta erfarenheter med dina studiekamrater utifrån det som framkommit på VI-dagar och VI-dagsuppgift. Vid seminariet finslipar du din CoRe och lektionsplanering ytterligare inför VFU:n. Dokumentet Självvärdering går igenom.

VFU-period vecka 46-49

Du är med i skolan 35h/vecka. Den resterande tiden använder du till att planera och skriva på dina ämnesdidaktiska reflektioner (5h).

Du ska under din VFU lämna en skriftlig reflektionslogg till din handledare varje vecka innan handledningssamtalet. Använd mallen för reflektionslogg som finns på vår webbsida om VFU. Under rubriken ”Inför samtal med VFU-handledaren” reflekterar du över det som du har gjort under ditt lektionspass eller något annat moment utanför själva lektionen. Din skriftliga reflektionslogg ska utgöra ett underlag för handledningssamtalet. Lägg in din reflektionslogg i MOSO. Du kommer att få muntlig återkoppling från din handledare. Efter handledningssamtalet reflekterar du skriftligt i loggen under rubriken ”Efter samtal med VFU-handledaren.” Du ska också skriva fram hur du kan utveckla ditt lärarskap framöver. Efter avslutad VFU utgår du från reflektionsloggarna för att skriva din självvärdering. Du kan inte ha med allt innehåll i dina loggar utan du måste göra ett urval när du skriver din självvärdering. Reflektionsloggarna utgör alltså underlag för självvärderingen som lämnas in till kursens VFU-ansvariga.

Efterseminarium 9/12:

Till efterseminariet tar du med:

- [Bedömningsrapport](#) som finns på VFU-sidan: hh.se/vfu OBS! Ta kopia till dig själv och sätt i din VFU-pärm
- Självvärdering (lämnas in via Blackboard på anvisad inlämningsplats senast 15/12)
- Övriga reflektioner + underlag från VFU som ska användas i uppgiften
Ämnesdidaktiska reflektion

Didaktik – feedback uppgift Ämnesdidaktisk reflektion 19/12:

Feedback på uppgiften Ämnesdidaktisk reflektion. Ta med din påbörjade examinationstext. Här hjälper vi varandra framåt i processen.

Ämnesdidaktisk reflektion (skriftlig inlämningsuppgift)

Redan i kursen Didaktik och bedömning kom ni i kontakt med CoRe. I denna examination skall du reflektera över din undervisning med hjälp av CoRe. Genom att i förväg skriva ner det tänkta innehållet och själva planeringen gör det enklare att få en bra struktur på undervisningen och underlättar även efteråt då man vill kunna analysera utfallet av undervisningen. Det finns många olika sätt att planera och organisera ämnesinnehåll och i denna kurs introducerar vi 7E-modellen.

I denna kurs planerar och genomför ni en undervisningssekvens i naturvetenskap.

Ni gör reflektionerna under VFU:n. Efter VFU:n sammanfattar ni era iakttagelser och analyserar med hjälp av kurslitteraturen och de artiklar ni fann relevanta.

Reflektionen skall innehålla följande:

- Beskrivning av dina didaktiska val där du argumenterar utifrån kurslitteraturen och artiklar.
- Reflektion kring utfallet utifrån CoRe:n, och lektionsplaneringar (denna punkt och punkten nedan kan hänga ihop, det beror på hur du själv väljer att skriva fram din text).
- Diskussion med utgångspunkt i kurslitteraturen och artiklarna om varför vissa delar av undervisningen lyckades och varför (och hur) andra delar måste bearbetas mer.
- Har du inte berört alla ämnen i kursen, t.ex. du har bara undervisat i biologi och fysik men inte i teknik och kemi, diskutera då hur du skulle kunnat knyta ämnen teknik och kemi till de undervisade ämnen biologi och fysik. Om du redan gjort en ämnesövergripande undervisningssekvens bör du fundera på om alla ämnen fick ”plats” eller om något ämne dominerade, beskriv och reflektera.

Formalia:

Omfattning: 2-4 sidor (A4). Ifyllda CoRe samt lektionsplaneringar läggs som bilagor.

Kurslitteratur som **måste** refereras:

- Elstgeest, Jos. & Harlen, Wynne. (red.) (1996). *Våga språnget! om att undervisa barn i naturvetenskapliga ämnen*. (1. uppl.) Stockholm: Almqvist & Wiksell. Kap 4, erhålls som Pdf
- Hellden, Gustav., Högström, Per., Jonsson, Gunnar., Karlefors, Inger & Vikström, Anna. (2015). *Vägar till naturvetenskapens värld- ämneskunskap i didaktisk belysning*. Stockholm: Liber.
- Nilsson, Pernilla. & Elm, Annika. (2017). Capturing and Developing Early Childhood Teachers' Science Pedagogical Content Knowledge Through CoRes. *Journal of Science Teacher Education*, 28(5), 406-424.
- Valfri artikel från vetenskaplig tidskrift.

Tänk på att:

Elevers lärande alltid ska vara i fokus vid all planering av undervisning.